

Psalmus

lite deficere. In lachrymis semiat: in gau dio metet. Quid enī frēs mei: Ipse agri colā q̄ pcedit cū aratro et portat semen: nōne aliquādo frigidus est vent: et imber deterret: attendit celum: videt tristē diem: met enī ne cū tristē diez attēdit: et expectat q̄ metat. Nolite differre fratres mei: semi nate i hyeme: seminate bona opa: et cū plo ratis: quia q̄ semināt in lachrymis: in gau metent. Mittūt semina sua: bonā volūta tem et bona opa. **E**untes ibāt et fle bant: mittentes semina sua. Quare flebant: Quia inter miseros erāt: et miseri erāt. **A**heli⁹ ē fratres mei: vt nullus sit mi ser: q̄ vt tu facias misericordiā. Qui enī vt facias misericordiā optat esse miseros: crudelē habet misericordiā. Quō si me dicus: vt exerceceret artē suā: optaret eē mul tos egrotos: crudelis medicina esset. **A**helius est vt oēs sani sint: q̄ vt exercecat ars medici: **A**helius est ergo vt oēs beati reg net in illa patria: q̄ vt sint quib⁹ impēdat misericordia. **T**amē q̄diū sūt qb⁹ impen datur misericordia: nō deficiamus in ista erūna mittere semina. Et si cum fletu semi namus: tñ cū gaudio metem⁹. In illa enī resurrectiōe mortuor⁹ recipiet q̄s mani pulos suos: id est fructū seminis: coronaz gaudiōz et exultatiōis. **T**ūc erit triūphus letantiū: et ipi morti insultatiū: i qua gemit uatur. **L**uc dicēt morti: Ubi ē mors con tentio tua: Ubi ē mors acule⁹ tu⁹. **S**ed quare iā gaudent: Quia portant ma nipulos suos: Quia eūtes ibant et fle bāt: mittentes semina sua. Quare mittētes semina sua: Quare asit hoc: Quia qui se mināt in lachrymis in gaudio metent.

Isto psalmo exhortati vos fueri mus: maxime ad faciendā misericordiā: quia hinc ascēdit: et videri quia ille cātat canticū gradus q̄ ascendit. **A**hemētote: nolite amare descēdere: et nō ascēdere: sed et de ascēsiōe cogitate. Quia qui descendebat de hierusalē in hiericho: incidit in latrones. Nō descēderet: et non incideret in latrones. Nam ergo Adā des cendit et incidit in latrones. **O**es enī nos Adā sum⁹: sed trāsijt sacerdos et ptem p̄sit: transijt leuites et cōtēpsit: q̄ lex sanare nō potuit: Trāsijt samaritanus qdā: id est dñs noster Iesus christ⁹. Illi enī dictū ē. Nōne verū dicimus q̄ samaritan⁹ es et de

CXXVI

moniū habes: Ille aut̄ non dixit: nō sum samaritanus: sed dixit: ego demonū non habeo. Samaritan⁹ enī interptāt custos. Si diceret: nō sum samaritan⁹: diceret nō sum custos. Et quis alius custodiret: Be inde ponēs similitudinē: trāsijt samarita nus et fecit cū illo misericordiā sicut scitis. Jacebat aut̄ in via vulnerat⁹: q̄z descēdit. Trāsiens samaritanus non nos cōtēpsit: curauit nos: leuauit in iumentum in carne sua: pdixit ad stabulū: id ē ad eccliam: cō medauit stabulario: id ē aplo: dedit duos denarios vii curaret. Caritatē dei et carita tē p̄ximū: In his duob⁹ enī p̄cepit tota lex p̄det et p̄phete. Birūt aut̄ stabulario. Si qd̄ apli⁹ erogaueris in redeudo reddāti bi. Ampli⁹ erogauit apli⁹: quia cū oībus apli⁹ p̄missū esset: vt accipent tāq̄ milites christi stipendia a p̄uicialibus christi: ille manibus suis laborauit: et annonas suas p̄uicialib⁹ donauit. **D**ia facta sūt: si des cendim⁹ et vulnerati sum⁹: ascēdamus cā temus et p̄ficiamus vt pueniamus.

Explīcit Tractat⁹ de ps. CXXV.

Inceptit Tractat⁹ de ps. CXXVI.

Iter omnia cantica quib⁹ est titu lus cāticū gradū. Iste psalmus aliquid amplius in titulo accepit quod additū est Salomonis. Sic enī pre notatur. **C**anticū gradū Salomonis. Itaq̄ fecit nos intentos inusta tor titulus ceteris. Et q̄ram⁹ quare sit additū Salomonis: Nam qd̄ sit canticū gra dum: non' opus est sepe repetere. Plu ra enim hinc dicta sunt: quia cātat: ascen dentis vox in affectu pietatis et caritatis: ad illam supnā hierusalē: cui suspiramus: q̄diū p̄grinamur: et vbi letabimur cū a p̄ regrinatiōe redierim⁹. Ascēdit ad hāc oīs qui p̄ficit: cadit ab hac omnis qui deficit. Nec pedib⁹ ascēdere queras: nec pedibus te descēdere putas: Amādo deū ascēdis: amādo seculū cadis. Sūt ergo ista cātica amātiū et qdāz sancto desiderio flagratiū. Vrdēt qui ista cantant ex corde: quoꝝ eti am cor ardēs inueni in moribus: in bona cōuersatiōe: in opib⁹ scđm p̄cepta dei: in cōtemptu tpaliū: in caritate eternoruꝝ. Sed quare sit additū Salomonis: q̄tūni in spirauerit dñs dicā caritati vestre. Sa lomon erat tempore suo fili⁹ Bauid: mag nus ille q̄ quē sancta precepta et salubria monita: et diuina sacramēta spirituſanc⁹ in diuinis litteris optus est. Nam ip̄e Sa

Psalms

lomon mulierum amator fuit: et reprobatur est a deo: et usq[ue] adeo laq[ue]s illi sunt illa cupiditas: ut a mulierib[us] etiam idolis sacrificare cogere: sic de illo scriptura testis est. Sed si illo cadente que per illum dicta sunt tulerent: iudicaretur quia ipse dixerat: non quod per illum dicta erant. Optime igit[ur] etiam hoc egit misericordia dei et spiritus eius: ut quicquid bonum per Salomonem dictum est: deo tribueret: peccatum autem hominis hoi. Quid mirum quia in populo dei cecidit Salomon? In paradiso non cecidit Adae: sed cecidit angelus de celo: et diabolus factus est. Ideo docemur in nullo hominum spiritu esse ponendam: quia et iste Salomon edificauerat templum domino: in typo quod est et in figura future ecclesie et corporis domini. Qui dicit in euangelio: Soluite templum hunc: et in triduo excitabo illud. Quia ergo ipse edificauerat illud templum: edificauit sibi templum verus Salomon dominus noster Iesus christus verus pacificus. Nomen enim Salomonis interpretatur pacificus. Est autem ille verus pacificus: de quo dicit apostolus: Ipse enim pars nostra qui fecit utramque unum. Ipse est verus pacificus: qui duos parietes et diverso ventre in se copulauit: quibus factus est lapis angularis. Clementem populum ex circumsione credentium: et venientem populum ex preputio gentium: et ipsis credentium fecit unam ecclesiam de duobus populis: et factus est ille lapis angularis: et ideo verus pacificus: quia verus Salomon. Salomon autem ille filius David de muliere Bersabee: rex in israel: figura gestabat huius pacifici quam templum edificauit. Ideo ne illi putas Salomonem qui edificauit dominum deo: alium Salomonem tibi ostendens ista scriptura: sic cepit in psalmo.

Expositio psalmi.

Domi[n]us d[omi]n[u]s edificauerit domum: inuanum laborauerunt edificantes eam. Dominus ergo edificat dominum: dominus Iesus christus edificat dominum suum. Laborant multi in edificando: sed si non ille edificet: inuanum laborauerunt edificantes eam. Qui sunt isti qui laborant edificantes? Omnes qui in ecclesia predicant verbum dei: ministri sacramentorum dei. Oes currimus: omnes laboramus: oes edificant modo: et ante nos cucurrerunt: laboraverunt: edificauerunt. Sed nisi dominus edificauerit dominum: inuanum laborauerunt edificantes eam. Ideo quosdam videtes ruere apostoli: et proprie Paulus ait: Hoc obseruat-

CXXVI

et annos et menses et tempora: timeo ne forte sine causa laborauerim in vobis. Quia nouerat se intus a deo edificari: plagebat ictus: quod siue causa laborauerat in eis. Nos ergo loquimur foris: ille edificat in te. Quod audiatis nos aduertimus: quid cogitatis ille solus novit qui cogitationes vestras videt: Ipse edificat: ipse monet: ipse terret: ipse intellectu aperit: ipse ad fidem applicat sensum vestrum: et tu laboramus et nostanq[ue] operam: sed nisi dominus edificauerit dominum: inuanum laborauerunt edificantes eam. Que autem dominus dei: ipa et ciuitas. Bonus enim dei populus dei: quia dominus dei templum dei. Et quid dicit apostolus: Templum enim dei sanctum est: quod estis vos. Oes autem fideles qui sunt domini dei: non solum qui modo sunt: sed et qui ante nos fuerint: et iam dormient: et qui post nos futuri sunt: adhuc quod nasci habent in rebus humanis usque in fine seculi: congregati in una fideles innuerabiles: sed deo numerati: de quibus dicit apostolus. Non enim dominus qui sunt ei: grana illa que mengunt inter paleas: que massa una facta rassum quod area in fine mundi fuerit ventilata. Ois ergo numerus fidelium sanctorum ex hominibus commutandorum ut fiat ecclesias angelis dei: adiuncti etiam ipsis angelis qui modo non peregrinatur: sed expectant nos quod a peregrinatione redeam: oes si una domum faciunt: et una ciuitatem: ipa est hierusalem. Habet custodes. Quod habet edificantes laborantes ut edificant: sic habet et custodiates. Nam ad custodiandum pertinet quod dicit apostolus. Timeo ne sicut serpens Euā seduxit astucia sua: sic et vestre mentes corripantur a castitate que est in christo. Custodiebat: cautus erat: vigilabat quod poterat super eos quibus pererat. Et episcopi hoc faciunt. Nam ideo aliorum locum positus est episcopis: ut ipsi super intendant: et tanquam custodiatur populus. Nam grece quod dicitur episcopus: hoc latine superintendor interpretatur: quia superintendit: quia desuper videt. Quod enim viriori altior sit locus ad custodiendum vine: sic et episcopis altior locus factus est. Et de isto alto loco picula redditur ratio: nisi eo corde stemper hic: ut humilitate sub pedibus vestris sum: et per vobis oreinus: ut quod nouit mentes vestras ipse custodiat: quod nos intrantes: vos exercites possimus videre. Usq[ue] adeo autem non videmus quid cogitatis in cordibus vestris: ut neque quod agat in dominis vestris videre possimus. Quod ergo custodimus:

Psalms

Quó hoies: q̄tum possim⁹ q̄tu⁹ accepi-
mus. Et quia nos sicut hoies custodim⁹:
et pfecte custodire nō possumus: ideo sine
custode remanebitis. Absit. Nā vbi ē ille
de quo dicit. **Nisi dñs custodierit**
ciuitate: iuuanū laborat q̄ custo-
dijunt eam. Laboramus in custodiēdo:
sed vanus est labor noster: nisi ille custodi-
at: qui videt cogitatōes vestras. Custodit
ille cū vigilatis: custodit et cū dormitis. Il-
le enī dormiuit in cruce semel et resurrexit:
iam non dormit. Estote israel: qr non dor-
mit: neq; dormitabit q̄ custodit israel. Eia
fratres si volumus sub vmbra alarum dei
custodiri: custodimus enim vos ex officio
dispēsatiōis: s; custodiri volum⁹ vobiscū
tanq; vobis pastores sum⁹: s; sub illo pas-
tore vobiscū oues sum⁹: Lanq; vobis ex
hoc loco doctores sum⁹: sed sub illo uno
magistro in hac schola vobiscum cōdisci-
puli sumus. Si volumus custodiri ab illo
qui humiliatus est: ppter nos: et exaltatus
est ad custodiēdos nos: humiles sim⁹: Ne
mo sibi arroget aliquid: nō habet aliquid
boni: nisi ab illo accepit qui solus bon⁹
est. Qui aut sibi voluerit arrogare sapien-
tiā: stultus est. Sit hūlis vt veniat sapi-
tia et illuict illū. Si aut aſq; veniat in illū
sapiētia: putat se esse sapiētē: ante lucē sur-
git: et ambulat in tenebris. Et qd audit in
isto psalmo: **Iuuanū est vobis an-**
te lucē surgere: Quid est: iuuanū est
vobis ante lucē surgere: Si surgatis ante-
q̄ surgat lux: necesse ē vt in vanitate rema-
neatis: quia i tenebris eritis. Surrexit lux
nosta christus: bonū est tibi vt surgas p̄
christū: nō surgas aſi christū: Qui surgūt
ante christū: Qui se volūt pponē christo.
Et q̄ sunt q̄ se volūt pponere christo: Qui
volūt hic excelsi esse: vbi humilis ille fuit.
Sint ergo hic huiles si volūt ibi esse excel-
si vbi christus excelsus est. Aut enī de his
qui illi adheserāt fide: in quibus et nos su-
mus: si et nos puro corde i illū credimus:
Pster inquit: quos mihi dedisti: volo vt
vbi ego sū et ibi sint meū. M̄agnū donū:
magna gratia: magna pmissio fratres mei.
Et quis non vult esse cū christo vbi ē chri-
stus: s; iā excelsus chri⁹. Tis ibi ē vbi
est excelsus: Esto huilis vbi et ille hūl fuit.
Propterea illis dic ip̄a lux: Nō ē discipu-
lus sup magistrū: nec seru⁹ sup dñm suū.
Qui volebat discipli esse sup magistrū: et
fui volebat ē sup dñm suū: aſi lucē vole-

CXXVI

bant surgere: et inuanū ibant: quia nō post
luce ibāt. Illis ergo dic iste psalm⁹: Iuua-
num ē vobis ante lucē surgere. Tales erāt
filii Zebederi: qui atēq; huiliaretur scđm
passionem dñi: iam sibi loca eligebat vbi
sederēt: vnuſ ad dexterā: alter ad sinistrā.
Ante lucem volebant surgere: ideo iuua-
num ibant. Reuocat illos dñs ad humili-
tatem cu⁹ hoc audiret et ait illis: P̄testis
bibere calicez quē ego bibiturus sū: Ego
veni humilius esse: et vos aſi me vultis esse
excelsi: Quo ego eo: illuc seqmni ait. Nā
si bac vultis ire quo ego nō eo: iuuanū est
vobis ante lucē surgere. Et Petrus ante
lucem surrexerat: qn̄ cōsiliū dño dare vo-
lebat: vt nō pateret p nobis. Dixerat enī
ille de passione sua in qua salui futuri era-
mus: de ipsa hūilitate: humilius enī passus
est. Cū ergo de passiōe sua futura diceret:
expauit Petr⁹: qui illū pauloāte dixerat
filii dei: timuit ne moreref: et ait illi. Absit
a te dñe: ppit⁹ esto tibi: nō fiet istud: An-
te lucē volebat surgere: et luci p̄siliū dare.
Sed quid fecit dñs: Fecit illū vt post lucē
surgat. Redi post me satanas. Ideo enī
satanas: quia ante lucē vis surgere: redi
post me vt ego pcedaz: tu sequaris. Quo
ego eo: illuc eas: non q̄ tu vis ire illuc me
velis ducere. Ergo illis q̄ volebat ante lu-
cem surgere dicit psalm⁹: Iuuanū est vo-
bis ante lucē surgere. Et qn̄ surgimus: Cū
suerim⁹ humiliati. Surgite posteaq; t postq; sederi-
tis. Surrectio exaltatiōez significat:
sessio humiliatē significat. Alijs locis in-
telligitur sessio in honore iudicandi: alijs
locis humiliatē ostēdit: Quō in hono-
re iudicandi sessio: Sedebitis sup duode-
cimi sedes iudicātes duodecim trib⁹ israel.
Quō in signo humiliatē sessio: Hora sex-
ta dñs fatigat⁹ sedit ad pueū. Fatigatio
dñi infirmitas dñi fuit: infirmitas virtutē:
infirmitas sapiētē: sed ip̄a infirmitas hu-
militas. Ergo si sedit ex infirmitate: sessio
illa hūilitatē significat. Et ipsa sessio ipsi⁹:
id est humiliatā ip̄a: ipsa nos fecit saluos:
quia quod infirmū ē dei: fortius q̄ homi-
nes. Ideo dicit i quodā psalmo: Bñe tu
cognouisti sessionem et resurrectionē meā:
id est humiliatē meaz: et exaltationē meā.
Quid ergo vos ante lucē vultis exaltari
o filii Zebederi: Sic enī loquimur: et ip̄os
potius nominemus qui nō nobis irascūt:
quia ideo de illi ista cōscripta sūt: vt alij ca-
uerent superbiā: in qua ipsi correcti sunt.

Psalms

Qui ergo vultis ante lucem surgere: in una
nū est vobis. Exaltari vultis ante cōsum
liemini. Bñs ip̄e vester qui est lux vestra:
humiliatus est vt exaltaret. Audite Pau
lum dicente: Qui cū in forma dei esset nō
rapinā arbitrat⁹ est esse eq̄uis deo. Quare
illi non erat rapina: Quia natura erat: q̄a
in hoc natus erat vt esset equalis illi a quo
genit⁹ est. Sz qd fecit: Propter nos semet
ipsū exinanuit formā serui accipies: in si
militudine homī factus et habitu inuētus
vt homo: humiliavit semetip̄m factus obe
diens vsq; ad mortem: mortē autē crucis.
Hec est sessio ipsius. Sz audi resurrectio
nem: ppter quod deus illū exaltavit et do
nauit illi nōmē quod ē sup omne nomen.
Iam vos ad illud nōmē festinat: surgite:
sed postea q̄ sedistis. Surgere vultis: sed
primo sedete: et surgens ab humilitate ve
nis ad regnū. Nam si p̄p̄is regnū: cadis
a regno ante cōsum surgas. Potestis bibere in
quit calicem quē ego bibiturus sum: Et il
li. Possum⁹. Et ille: Calicē inqt meū bibe
tis: sedere aut ad dexterā vel ad sinistrā
meā ait: nō est meū dare vobis: alijs patū
ē a p̄f̄ meo. Quid ē: nō ē meū dare vob⁹:
Non est meū dare supbis: hoc enī adhuc
erāt. Sz si vult illud accipe: nolite eē qd
estis. Alijs patū ē: et vos alij estote: et vob⁹
paratū ē. Quid est alijs estote: P̄t̄ humi
liamini: qui iam vult exaltari. Intelle
xerunt ergo humilitatē futurā sibi: et correcti
sunt. Ergo et nos hoc audiam⁹: q̄r hoc di
cit psalm⁹ iste: surgite posteaq̄ sedistis. Sz
ne quis putet se ad hoc sedere vt honore⁹:
vt ostenderet quia sessionē istam humilita
tem voluit cōmendare: ne quis se putaret
iustiz esse sedere: aut ad iudicādū: aut ad
epulandū et gaudendū: et maiorem supbi
am ibi quereret: in significatiōem hūlitati
s addidit. Qui manducatis panē
doloris. Illi ergo māducant panē dolo
ris: qui gemūt in ista pegrinatidē: Ipi sūt
in cōualle ploratiōis. Ascensiones enim
facit de⁹ in corde. Sed vbi illas disponit:
Ascensiones inquit in corde eius dispositus.
Quis: Be⁹. Si ascensiōes in corde: ideo
cātant cāticū gradū. Humiliemur in se
culo: vt ascēdamus: Quō: Lorde. Quia
ip̄a ascēsio cordis a cōualle ploratiōis sur
git: In cōualle inqt ploratiōis. Quomo
do erecti sunt mōtes: sic sederūt cōualles.
Cōualles enim dicūtur loca deppressa ter
rarum: colles eminētiora loca: mūt tamē
q̄ montes. Multū excelsa loca terrarum

CXXVI

montes dicūtur. Parum ē: nō ait a colle
surgite: nec a cāpo: sed a cōualle: vt sit
aliquid humilius q̄ campus est. Si ergo
in cōualle ploratiōis māducas panē do
loris: et dicis: Facte sunt mibi lachryme
mee panes die ac nocte dū dicit mibi quo
tidie vbi est deus tuus: bene surgis qm̄ se
disti. Et quasi diceres: qm̄ surgimus: No
do iubemur sedere: quādo erit nostra sur
rectio: Quando fuit domini: Eū attende
qui te p̄cessit. Nā si nō ipsuz attendis: In
uanū est tibi ante lucē surgere. Ipse quan
do exaltatus est: Cum mortuus est. Ergo
et tuam exaltationem post mortem spera:
in resurrectione mortuorum spera: quia
ille resurrexit et ascendit. Sed vbi dormi
vit: In cruce. Quādo dormiuit i cruce sig
num gestabat: immo implebat quod signi
ficatiō erat in Adā: quia cū dormiret Adā
costa illi detracta est: et Euā facta ē. Sic et
dñs cū dormiret in cruce: lat⁹ eius lancea
pcussum est: et sacramēta p̄fluxerūt vnde
facta est ecclesia. Ecclesia enī p̄iunct domi
ni facta ē de latere: quō Euā illa facta ē de
latere. Sed quō illa nō est facta: nisi de la
tere dormientis: sic ista non est facta nisi de
latere dormientis. Si ergo ille non resur
rexit nisi mortu⁹: tu exaltatōem speras nisi
post hanc vitā. Sed vt doceat te iste psal
mus: q̄si interrogares qm̄ surgaz: fortassis
prius q̄ sedero. Cū dederit: inquit:
sommum dilectis⁹ elys: Bat hoc er
go deus cū dormierint dilecti eius: tūc sur
gent dilecti ei⁹: id est christi. Q̄es enī sur
gent sed non quō dilecti eius. Omniū est
resurrectio mortuō. Sed quid ait apls.
Omnes quidē resurgem⁹: sed nō omnes
immutabimur. Resurgit illi ad penam:
resurgim⁹ nos quō resurrexit dñs noster:
vt sequamur caput nostrū: si membra ip
sūs sum⁹. Si autē mēbra eius sumus: tūc
sumus dilecti eius: tūc ad nos p̄tinet illa
resurrectio que p̄cessit in domino: vt lux
surreixerit aī nos: nos post lucē: q̄a inua
num est nobis ante lucē surgere: id est alti
tudinē querere aīq̄ moriamur: cum chri
stus lux nostra non sit exaltatus in carne:
nisi posteaq̄ mortuus est. Constituti ergo
mēbra eius: et in mēbris eius⁹ dilecti ei⁹:
cū sōnum accepérimus: tūc resurgem⁹ in re
surrectione mortuō. Un⁹ resurrexit aī nō
morturus. Resurrexit Lazarus sed mori
tur⁹: resurrexit filia archisynagogi sed mo
ritura: resurrexit filius vidue s̄ moriturus:
resurrexit christus non moriturus. Audi

Elias
t suis.

psalmus

apostolū: Christus resurgens ex mortuis iam nō moritur: et mors ei vltra nō domi-
nabitur. Tālē spera resurrectionē: t ppter
hoc esto christianus: non ppter felicitatē
terre buius. Nam si ppter felicitatez vite
buius vis esse christianus: quādo illa lux
tua non hic quesuit mūdanam felicitatē:
ante lucem vis surgere: necesse est vt in te-
nebris pseueres. Mutare: sequere lucem
tuā: Qua: Resurrexit: surge. Sede pri⁹ t
sic surge: cum dederit somnū dilectis ei⁹.
Quasi quereres iterū: quib⁹ dilectis: Ec-
ce hereditas dñi filij merces fruct⁹
ventris. Qā dicit fruct⁹ ventris: partu-
riti sunt filij isti. Est quedaz mulier in qua
spūaliter ostendit quod dictū est Eue: In
gemitu parturies. Parit enī ecclesia filios
cōunx christi: t si parit parturit. In cui⁹ si
gura etiā Eua mater viuorū appellata est.
In mēbris parturientis erat ille qui dice-
bat: Filioli mei quos iterū parturio donec
christus formet in vobis. Sed nō frustra
parturuit: nec frustra peperit: Erit semē san-
ctū in resurrectiōe mortuorū: Abūdabūt
iusti qui diffisi sunt mō toto orbe terrarū.
Hemūt illos ecclesia: parturit illos ecclē-
sia. In illa aut̄ resurrectiōe mortuorū appa-
rebit partus ecclesia: transit dolor et ge-
mitus. Et qđ dicit: Ecce hereditas dñi:
filij merces fructus ventris. Huius fruct⁹
vētris: nō hic fruct⁹. Merces hui⁹: fruct⁹
ventris. Que est ipsa merces: Ipsa mer-
ces resurgere a mortuis. Que est ipsa mer-
ces: Surgere postea qđ sedisti. Que ē ista
merces: Letari postea qđ māducasti panē
doloris. Luius ventris: Ecclesie. In cui⁹
veatre: qđ ei⁹ typum Rebecca gestabat:
duo illi gemini tanqđ duo populi luctabā-
tur. Una mater in viscerib⁹ suis: dissentiē-
tes frēs nōdū natos cōtinebat. Pulsabāt
materna viscera: discordi⁹ internis. Be-
nebat illa: vim patiebat: s̄ pariēs discerne-
bat quos geminos pregnās ptulerat. Sic
et mō frēs qđ diu gemit⁹ datus est ecclesie:
qđ diu parturit ecclesia: ipsi sunt intus t bo-
ni t mali. Fruct⁹ aut̄ vētris in Jacob erat:
qđ ipm dileyit m̄. Jacob dileyi dicit t de⁹:
Esau aut̄ odio habui. Ambo de uno vte-
ro pcesserūt: vnu amari meruit: aliis re-
probari. In dilectis ḡ eius fruct⁹ erit. Er-
go merces fruct⁹ vētris. Sicut sagit-
te in manu potētis: sic filij excuslo-
rum. Un̄ enī facta est hereditas ista frēs:
Un̄ facta est tā multa hereditas: de qđ dici
habet in fine: Ecce hereditas dñi filij mer-

CXXVI

ces fruct⁹ vētris: Excussi sūt qđā de manu
dñi tāqđ sagitte et ierunt lōge: t totā terrā
impleuerūt vñ pullulat sc̄ti. Nam ipsa est
hereditas de qđ dicit: Postula a me t da-
bo tibi gētes hereditatē tuā: et possessionē
tuaz terminos terre. Et quō ipsa possessio
ptendit t crescit vsc̄ ad fines terre: Quia
sicut sagitte in manu potētis: sic filij excus-
lorū. Be arcu excutūt sagitte: t quāto for-
tior excusserit: tanto lōgius vadit sagitta.
Quid aut̄ fortius excutiēte dño: Be arcu
suo mādat apostolos suos: nō potuit esse
residuū quo nō pueniret sagitta a tā forti
excussa: peruenit vsc̄ ad fines terre. Ideo
nō vltra: qđ nihil est vltra generis humani.
Nam tātas vires ille habet: vt etiā si vltra
esset quo pertēderet sagitta: excuteret illuc
sagittā. Sic aut̄ sunt t filij excusorū: quō t
illi excussi. Quelitū est enim de hoc verbo
etiā ab his qđ ante nos ista tractarūt: quare
filij excusorū dicti sunt: vel qui sunt intelli-
gēdi filij excusorū. Et quibusdā vīsūt est si
cut mō dixi: filios excusorū: filios esse aplo-
rum. Intendant paululum caritas vestra.
Quelitū est quare excussi dicti sunt apli:
Victū est a qbusdā: ideo illos appellatos
excusos: qđ precepit eis dñs: Si exieritis
de ciuitate in qua nō audiūt vos: excutite
puluerē de pedib⁹ vestris. Sed ait aliis.
Non ḡ filij excusorū dici debuerūt: sed fi-
lij excutientū. Executiētes enim illos fecit
dñs quib⁹ dixit: Executite puluerē de pedi-
bus vestris: non excusos: Subtiliter qui-
dem quasi contradicere voluit pcedenti
sentēte: qđ iam ista tractata t dicta erant:
Uerūtamē nos quātū adiuuat dñs quē-
tes quō recte dici potuerint etiam excussi:
quib⁹ ait dñs: Executite puluerē de pedib⁹
vestris: inuenim⁹ nō absurde dici potu-
se. Qūis enī ipsi excuteret: seip̄os excutie-
bāt. Hoc dico qđ excutit: aut se excutit: aut
aliqd aliud. Si aliqd aliud excutiat: excu-
tiēs est: excussus nō est. Si aut̄ se excutiat:
et excutiēs est t excussus. Intēdite: h̄ pla-
nius dicā si potuero. Si aliud excutiat ex-
cutiens est non excusus: Si ab alio excu-
tiāt: excussus est nō excutiēs. Si aut̄ excu-
tiāt seip̄m: excutiēs est: qđ excutit se: et ex-
cussus: qđ excutit se. Querit ergo quos
excusserint apostoli: vñqđ sc̄ip̄os. Apeli-
bus enim suis puluerē excusserūt. Sed ait
aliquis. Non se excusserūt: sed puluerem.
Hoc plane nec calūnose dicit. Duobus
enī modis dicim⁹ aliquid excuti: siue il-

Psalmus

Iud qd inde excutit: sive illud vni excutit.
Nam et excusus est puluis dicim: et excus
sa est vestis. Lenet aliqu et excutit vestem: et
exit inde puluis qui inheserat. Quid dicas
de puluere? Excusus est puluis. Quid di
cas de ueste? Excussa est uestis. Si ergo et
quod inde excutiendo exilit: et illud vnde
exilit quod inheserat excusum dicitur: et
puluis excusus est: et apostoli excusus sit.
Quare ergo non dicatur filij excusorum:
filij apostolorum. Sed est alia sententia: quā
p̄tmittere non debemus. Ideo enim forte
obscuri positiū est: ut multos intellectū ge
neret: et ditiores discedat hoīes qd clausū
inuenērūt quod mltis modis aperiret: qd si
vno mō apertū inuenirēt. Dicimus excuti
etiam aliqd: ut exeat id qd forte abscōditū
est. Alter enim dicim excuti uestem: ut excu
tiāt inde puluerē: et alter dicim excuti sac
cum: ut illud qd intus latebat exeat. Ergo
intelligo fratres quantū possum filios ex
cussorū: fortasse ipsos apostolos dictos filios
p̄phetarū: Prophete enim clausa sacra
menta et operta continebāt: excusii sunt ut
inde manifestata procederēt. Iduta ergo
prophetā dixisse sicut dixit: Agnouit bos
possessorē suū: et asinus p̄sepe domini
sui: israel aut me non cognouit. Hoc mihi
interim ad presens occurrit: quod de pro
pheta dicerē: si aliud occurrisset hoc dixi
sem. Hoc autē audiēs homo: si asinū et bo
uem: et pecora: et iumenta que videt cogita
uerit: nescio qd intus tanqz inuolucro po
sitū forinsecus p̄tractauit: qd ibi sit nescit.
Asinus et bos aliqd significat. Quid ḡ di
cit homini iā p̄nunciare volēti: Expecta:
clausum est qd tangis: excute inuolucrum.
Propheta nescio qd illis velaminib̄ noīm
texit: et nescio quē asinū: nescio quē bouē si
gnificat. Nam asinus in figura populi dei
iumentū dei est: portās sessorē dñm ne erret
in via: et bos ille de quo dicit apostolus: Bo
vi tritūrati os non infrenabis. Nunqd de
bos p̄tinet ad deū qd hec dixit: Sed p̄f
nos scriptura dīc: Omnis ḡ qd p̄dicat verbū
dei: monet: obiurgat: terret: triturat areā:
et bouis implet officiū. Veniebat bos de
gente iudeorū: inde enim p̄dicatores apostoli
veniebat et asinus de gente p̄puti: id est a
gentib̄. Venit enim ut portaret dñm: et ideo
in asino sedet dñs: qui nūqz portauerat ho
minē: qm ad gentes lex non missa erat nec
p̄phete. Ergo qd et dñs noster Jesus chri
stus cibaria nostra voluit esse: et ppter ea na

CXXVI

tus in p̄sepio collocat̄ est: Lognouit bos
possessorē suū: et asinus p̄sepe dñi sui. Sed
nūqd ista exirēt: nisi saccus excuteret. Ali
si p̄phetia inuoluta: accedēte diligētia dis
cutere: nunqd operta exirēt ad nos: Om
nia ḡ ista clausa erant anteqz veniret dñs.
Elenit dñs et excusit illa clausa: et manife
sta sunt: et excusii sunt p̄phete: et genera
ti sunt apli. Quia ḡ excusis p̄pheti ge
nerati sunt apli: filij sunt excusorū: iphi in
manu potētis positi tāqz sagitte puenerūt
vsgz in fines terre. Ut dīci habet in fine:
Ecce hereditas dñi filij merces fructū ven
tris: qd ideo de finib̄ terre colligit ista he
reditas: qd sicut sagitte in manu potētis: sic
filij excusorū: id est sic filij p̄phetarū apli
fuerūt: quasi sagitte in manu potentis. Si
potēs ille potēter excusit: si potēter excus
it vsgz in fines terre puenerūt quos excus
it. **B**eat hō qui impleuit desi
deriū suū ex eis: Eia frēs mei: quis re
plete desideriū suū ex eis: Qui nō amat se
culū. Qui desiderio seculi plenus est: nō est
quo intret qd illi predicatorū. Funde qd
portas: et capax fias ad id qd nō habes:
id est desideras diuitias: nō potes implere
ex eis desideriū tuū: Desideras honores
in terra: desideras ea que etiam iumentis do
nauit deus: hoc est voluptatē tpalē: et salu
tem corporis: et talia: nō ex eis implebis desi
deriū tuū. Si aut sic desideras: quō ceru
desiderat ad fontes aquarū: si dicas: deside
rat et deficit anima mea in atria dñi: im
plies desideriū tuū ex eis: non qd iā illi p̄nt
tale desideriū implere: s̄ tales imitādo ve
nis ad eum qui impleuit desideriū ipsoz.
Non cōfundet cū loqueſ inimicis
suis in porta. Frēs in porta loquamur:
id est ut omnes nouerint quid loquamur.
Qui enim nō vult loqui in porta: latere vult
qd loquit̄: et forte ideo vult latere qd malū
est. Si fudit: in porta loquaſ: sicut dicas de
sapiētia: In portis autē ciuitati audēter di
cit. Quanto tpe iusticiā innocētes tenue
rint non erubescēt: hoc est in porta pre
dicare. Et quis est qui p̄dicat in porta:
Qui p̄dicat in christo: qd christus est por
ta qua intram̄ ad illaz ciuitatē. Mētior
si non ipē dixit: Ego sum ianua. Si ianua
est et porta est. Janua enim dicitur dom̄: et
ianua ciuitatis porta est: porta dom̄ ia
nua est. Sed forte nō bñ dicas porta: si nō
bñ dicas ciuitas qd dicta est dom̄. Ultrūqz
enī pauloante dictū est: His dñs edifica

Psalmus

uerit domū: in ianū laborauerūt edificātes eam. Et ne istā domū audiēdō parūt aliquid putares: Nisi dñs inquit custodie rit ciuitatē: in ianū laborauit qui custodit eā. Illa est ḡ dom⁹ que est ciuitas. Ipsiā ḡ habet ianuā tāq̄ dom⁹: et h̄ab̄t portā tāq̄ ciuitas. Qui est ḡ ianua dom⁹: ipse est porta ciuitatis. Ergo si christus porta ciuitatis: ille nō erubescit qui in christo stat et sic pdicat. Qui aut̄ p̄tra christū pdicat: clauditur cōtra illū porta. Qui sunt isti qui cōtra christū pdicāt? Qui negant: q̄r mūsse sunt sagitte de manu potentis: et p̄uenērūt v̄sq̄ in fines terre: et ipsa hereditas dñi: de qua dictum est: Postula a me et dabo tibi gentes hereditatē tuā et possessionē tuā terminos terre. P̄dicatū est: auditū est: ante h̄ fieret: et iam factū nolunt agnoscere. Qui disputat ḡ cōtra christū: extra portā sunt: q̄r suos honores querūt: non christi. Qui autē pdicat in porta: christi honorez querit nō suū: Et ideo qui pdicat in porta dicit: Nolite in me p̄sumere: nō enī per me sed per portā intrabitis. Illi aut̄ qui volūt hoies in seipso p̄sumere: nolūt eos intrare per portā: non murū si claudis cōtra illos porta: et ocosi pulsent ut aperiat. Adestote ḡ animo frēs ppter etiā crastinū sermonē ex nostra pollicitatē adiuuātē dño vobis reddēdū ex euāgelio de coluba: In cuius noīe promissim⁹: in illi⁹ misericordia reddem⁹. Sz vt possim⁹ esse idonei redidores: ne audaces fuerimus promissores: orate pro nobis.

Explicit tractatus de psalmo. CXXVI
Incipit tractatus de psalmo. CXXVII

Prefatio.

Icūt dicit apls fratres carissimi: Spiritualib⁹ spiritualia cōgam⁹: Animi alis autē homo nō p̄cipit q̄ sunt sp̄s dei: Lauēdū est ne hoies animales nō p̄cipiētes que sunt sp̄s dei: scādālizent potius in hoc psalmo q̄ edificētur. Nam breuiter quāq̄ eū cū cantaret audiūm⁹. Quia breuis est: curro eum nō tractans: sz legēs. Et videte si talia quisq; cōcupierit: pro magno a deo qualia cōtinet iste psalm⁹: et forte nō q̄r desertus est ab illo: sed q̄r magis diligis nō acceperit: videritq; illa que hic sic audiuit esse p̄mia timētū dñi: abūdare illis qui nō timēt dñi: nutent gressus illius et effundant lapsu re stigia eius: et dicat in corde suo sine causa se dñi timuisse: q̄n illa dona nō meruit que

CXXVII

pmisit timentib⁹ se: insup et illi acceperūt: qui cū nō solū nō timuerūt: sz etiā blasphemauerūt. Glidete enī quid dicat.

Expositio psalmi.

Beatū omes qui timet dñm: qui ambulant in v̄ys eius. Alia līa.
Labores fructū tuorū māducabis: beat⁹ es et bene tibi erit. t manus tua rum quia.
Adhuc possum⁹ et hic q̄uis animales beatitudinē futuri seculi cogitare. Sed videte quid sequat. Alia līa.
Uxor tua sicut vinea t vītis.
fertilis: in lateribus dominus tue. t abnudās.
filii tui sicut nouellatio oliuaz: t nouelle.
in circuitu mense tue. Ecce sic benedicetur homo: qui timet dñm.

Quō: Ut sit vxor ei⁹ tāq̄ vinea fertilis in laterib⁹ dom⁹ ei⁹: et filii ei⁹ circūdēt in circuitu mēsā ei⁹ tanq̄ oliuaz nouellatio. Ergo pdiderūt mercedē suā: qui ppter dñū etiā uxores ducere noluerūt: Sz ait qui noluit ducere uxore: Qualiter me deus bñdicet: Immo v̄o aut sic te bñdicit: aut te nō bñdicit. Aperta dicta sentētia est: Ecce sic bñdiceb̄ hō qui timet dñm. Quid hoc sibi ḡ vult frēs: Ne desiderādo tpale et terrenā felicitatē p̄dam⁹ celestē: ppheta tāq̄ inuolū crū nobis cōstituit. In uolucru hoc nescio qđ habet intus. Ademinit aut̄ caritas vīa cū supiore p̄salmu vobis tractarem⁹ q̄ est ante istuz: incurrisse nos in quēdā versum obscurū: vbi dictū ē: Sicut sagitte in manu potētis: sic filii excusoz: et cū quereremus: q̄ sint filii excusorū: visuz esse nobis suggestēte quātū credim⁹ dñō: filios excusorum aplōs esse dictos filios pphetarū. Quare: Quia pphete in enigmatib⁹ locuti sunt et figuris rerū: tāq̄ mysterioz inuolūcris cooperuerūt intellectū: Qui itellect⁹ pdire nō potuit ad hoies: nisi in uolucra illa excuterent. Uti dicti sunt illi filii excusorū: qui de pphetis excussis p̄fecerūt. Ergo et nos excutiam⁹ istū: ne per inuolucra fallamur: et tāgētes qđ intus est: et nō vidētes: dicam⁹ forte lignū p̄ auro: aut testā p̄ argēto. Excutiam⁹ si videſ caritati vestre: aderit dñs vt pcedat qđ intus est: maxime frēs mei: q̄r martyru natalicia celebra‐mas. Quāta mala passi sūt martyres: quāta exīta: q̄ta tortūta: squalores carcerū: stricturas catenaz: seūicias feraz: ardore flāmaz: aculeos p̄tumeliaz. Ista oīa passi essent: nisi nescio qđ viderēt quo se tendērent qđ ad hui⁹ seclū felicitatē nō p̄tineret: Turpe est autē vt natalicia martyris cele‐